UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS (I ciklus studija)

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">SOCIOLOGIJA /SOCIOLOGIJA I ETNOLOGIJA</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">SOCIOLOGIJA KOMUNIKACIJE II</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL SOC 114</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>5</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"><u>NPP 2025/2026</u></td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Studijska godina</td><td>2025/2026.
2026/2027.
2027/2028.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik/ca</td><td>Ime i prezime:</td><td colspan="4">Dr. Jelena Gaković, vanredna profesorica</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci:</td><td>Kabinet: 62
E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba
Telefon: 253 100</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik/ca</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. Tatjana Žarković, viša asistentica</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail: tatjana zarkovi at ff.unsa.ba
Telefon: 253 100</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja __3____; seminar_____; vježbe___3____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Sadržaj nastavnog predmeta izučava se kroz različite aspekte socijalne ontologije i u nekoliko problemskih sklopova:

Kroz sklop 5 (Komuniciranje i nove tehnologije) daje se povijesni pregled razvoja komunikacijskih tehnologija i upoznaje studente sa teorijama računarskog posredovanja komuniciranja. Kroz sklop 6 (Teorije informacijskog društva) student se upoznaju bliže sa ulogom informacijske i komunikacijske tehnologije u tzv. “informacijskom društvu” u kojem nove tehnologije stvaraju ambijent inteligentnog prostora, ispunjavaju sve sektore društvene ontologije (“sve sfere društvenog života”) od političkog i ekonomskog do kulturnog i socijalnog. Aspekti: (a) informacijsko djelovanje u informacijskom društvu (hommo informaticus, kritike tehnološkog</td></tr>
</table>

	determinizma, konvergencija masovnih medija i digitalnih tehnologija); (b) politički, ekonomski i kulturni dometi elektronskih mreža (elektronska demokracija, elektronska tehnokracija, "tehnofix" i "kulturni kapital"); (c) društvene posljedice kompjuterskog posredovanja komuniciranja (nacionalni i internacionalna socijalizacija, komparativno iskustvo i komparativna svijest, programibilna supstancija, konstrukcija virtualnog identiteta).Kroz Sklop 7 (Političko komuniciranje) dovodi se društvena komunikacija u vezu sa političkom ontologijom, individualnom i javnom. Posmatraju se načini i sredstva komuniciranja na intersubjektivnoj ravni, u skupinama i agregatima.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija je da studente upozna sa glavnim topikama istraživanja u oblasti ove posebne sociologije te posebno sa metodama i spoznajnim oblicima (teorijskim i iskustvenim) koji nastaju u procesu ili kao ishodište društvenog komuniciranja. Budući da je predmet hibridnog karaktera i sadrži niz povezanih specijalističkih znanja o društvenoj komunikaciji, o različitim sredstvima komuniciranja i o različitim ciljevima komuniciranja, njegovo poučavanje se odvija i uz znanja s područja različitih znanstvenih disciplina (sociologija, logika, metodologija, semiotika i lingvistika simbolička logika, kognitivna znanost, informatika, teorija sociomedija).
SDG (ciljevi održivog razvoja)	SDG 4, 12, 16
Ishodi učenja	Znanje: Razumijeva spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja društvene komunikacije. Zna različite struje mišljenja, škole i teorijska usmjerenja i diferencira komunikaciju prema kontekstima i prema nivoima. Kritički reflektira o specifičnom društvenom i psihosocijalnom kontekstu komunikacije kao simbolsko/infomacijske aktivnosti. Eksplicira koncepte morfoloških, ikonografskih i strukturalnih analiza oblikovanja vizualnih komunikacija. Vještine: Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju. Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području društvene komunikacije. Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada u nastavnim aktivnostima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanja i vježbe: Spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja društvene komunikacije.
3.	Predavanja i vježbe: (Komuniciranje i nove tehnologije): povijesni pregled razvoja komunikacijskih tehnologija i upoznaje studente sa teorijama računarskog posredovanja komuniciranja.
4.	Predavanja i vježbe: Teorije informacijskog društva: uloga informacijske i komunikacijske tehnologije u tzv. "informacijskom društvu" u kojem nove tehnologije stvaraju ambijent inteligentnog prostora, ispunjavaju sve sektore društvene ontologije ("sve sfere društvenog života") od političkog i ekonomskog do kulturnog i socijalnog.
5.	Predavanja i vježbe: Osnove vizualne komunikacije - student se upoznaju sa konceptima morfoloških, ikonografskih i strukturalnih anliza oblikovanja vizualnih komunikacija. Ukazuje se na funkcionalni odnos među dizajnerskim disciplinama, na tzv. kreativni koncept i tržišnu reprezentaciju.
6.	Predavanja i vježbe: informacijsko djelovanje u informacijskom društvu (hommo informaticus, kritike tehnološkog determinizma, konvergencija masovnih medija i digitalnih tehnologija
7.	Predavanja i vježbe: politički, ekonomski i kulturni dometi elektronskih mreža (elektronska demokracija, elektronska tehnokracija, "tehnofix" i "kulturni kapital");
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: društvene posljedice kompjuterskog posredovanja komuniciranja (nacionalni i internacionalna socijalizacija, komparativno iskustvo i komparativna svijest, programibilna supstancija, konstrukcija virtualnog identiteta). Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
10.	Predavanja i vježbe: Komunikacijski činovi i ekonomske transakcije. Komunikacija i kultura. Procesi i oblici interkulturalnog sporazumijevanja. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
11.	Predavanja i vježbe: Nove tehnologije i vizuelna kultura. Znakovi i simboli. *Iconic turn.* Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature.
12.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela Studije digitalnog: organologija znanja kognitivne tehnologije. Analiza i diskusija.
13.	Predavanja i vježbe: Reprezentacija, kodiranje i dekodiranje. Rad na odabranim

	poglavljima: Representations: Cultural representations and signifying practices, Sage publications, London. Diskusija.
14.	Predavanja i vježbe: Društveni odnosi u doba digitalne kulture. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
15.	Predavanja i vježbe: Osvrt na suvremeni status oblasti i područja posebnih grana sociologije i tendencije razvoja istraživanja u globalnom kontekstu. Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature. Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinurano praćenje rada studenata.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Seminarski rad/rad na projektu	20	10%
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%
3.	Prezentacija /domaći rad/terenski rad	10	10%
4.	Polusemestralni ispit	25	25%
5.	Završni ispit	25	25 %
	Ukupno: ___100___bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom.
2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu.

	3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom. • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka decembra tekuće godine. Alternativno, rad na projektu podrazumjeva aktivno učešće u istraživačkim projektnim aktivnostima koje koordiniraju predmetni nastavnik/ saradnik, a u kojima se stiče praktično iskustvo i vještine prikupljanja, analize i interpretacije podataka. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Alternativno, terenski rad koji se odvija van učionice, na specifičnim lokacijama koje su relevantne za predmet koji se proučava. Ovaj pristup omogućava studentima da direktno dožive i istraže teorijske koncepte u praksi. *(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti) 4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT): Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10). 5. Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna:* Terranova T., (2004), Network Culture, Politics for the Information Age, Pluto Press. Allison C. (2007) Sociology in the Age of the Internet, McGraw-Hill Education. Virilio, P. (2000). Informatička bomba. Novi Sad: Svetovi. Stigler, B. (2016), Studije digitalnog: organologija znanja kognitivne tehnologije, Beograd, FMK. Hall Stuart, (2003) Representations: Cultural representations and signifying practices, Sage publications, London. Postman, N. (1993). Technopoly: The Surrender of Culture to Technology. New York: Vintage Books
	Dodatna: Dreyfus, H.L.,(2009) On the internet, New York, Routledge. Latour, Bruno, (1991) "Technology is Society Made Durable", u J. Law (ur.), *A Sociology of Monsters*, London: Routledge Latour, B.,(2007), Nikada nismo bili moderni - ogled iz simetrične antropologije,Zagreb, Arkzin Deacon, D., Pickering, M.,Golding, P., Murdock, G. Researching Communications: A Practical Guide to Methods in Media and Cultural Analysis. London, Arnold, 1999. Miller, K. Communication Theories. Perspectives, Processes and Context. Boston, McGraw Hill, 2002. Trenholm S., Jensen A. Interpersonal Communication. Belmont, London, Wadsworth Pbl.Co., 2000. Frutiger, A. Signs and Symbols: Their Design and Meaning. Studio Editions, London, 1989. Kress, G. and T. Vanleeuwen. Reading Images: The Grammar of Visual Design. Routledge, London, 1996. Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarskih radova i prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.
Napomene	